

vedea îmbrăcate aproape la fel, trezește zâmbetul amuzat al spectatorului, dar și furia mocnită a Soției, care credea probabil că se îmbracă după gustul soțului ei, nu al amantei acestuia. Ideea mi s-a părut plină de haz, cu toate că ea dezvăluie, deconspiră puțin prea devreme relația celor două. Altminteri, sunt îmbrăcate bine și atrag atenția prin cochetăria pe care una a împrumutat-o, cumva impusă din afară, de la cealaltă.

Corina Cernea a găsit, împreună cu regizorul, soluția de a se mișca mult în timp ce vorbește, nervozitatea ei crescând pe măsură ce-și dă seama că cea în fața căreia se confesează este chiar vinovata nr. 1. Dar – și aici genialul dramaturg își spune cuvântul – ea, Soția, întoarce cu 180 de grade situația în favoarea ei: din tot răul dorit de falsa amică ea a tras foloase și căsnicia ei, iată, stă în picioare. Actrița acumulează o energie negativă care parcă se revarsă asupra Amantei, iar aceasta reacționează printr-un răs nervos – după părerea mea excesiv, o mică surdină l-ar face mai credibil. Tânăra Lucia Rogoz este frumoasă și sigură pe ea, într-unul dintre cele mai dificile roluri mute din dramaturgie. Vorbește bine și nuanțat cu ochii, cu mâinile (cât trebuie, nu diletant), cu mișcarea capului.

Important mi s-a părut că cele două actrițe conving, publicul ascultă atent și curios cum se va sfârși această poveste. Ei bine, chiar dacă Soția pleacă triumfătoare, acasă, unde o așteaptă soțul și copiii, iar Amanta rămâne tristă și singură, victorios pare să fie, de fapt, *Soțul* care a știut să le păcălească pe amândouă sau, de ce nu, închipuindu-se șeful unui harem, să le iubească deopotrivă pe amândouă, pe fiecare altfel...

Care pe care nu este – nici nu și-a propus, de altfel, să fie – un mare spectacol, ci unul cu miză artistică incontestabilă, ca un concert de cameră bine gândit, fără stridențe și demonstrații de tot felul.

Constat cu satisfacție că spectacolele de la Sala Studio sunt căutate de public și se joacă mereu cu săli pline. Mai mult chiar, văd spectatori tineri din ce în ce mai interesați de teatru, ceea ce nu poate decât să ne bucure...

Teatrul de Stat Oradea, Trupa „Iosif Vulcan“ – Care pe care de August Strindberg. Traducerea: Andrei Bantaș. Direcția de scenă: Petru Vutcărau. Scenografia: Vioara Bara. Cu: Corina Cernea, Lucia Rogoz, Andrian Locovei. Data premierei: decembrie 2006.

Clipe (triste) de viață

Unii critici londonezi o socotesc pe Nell Dunn o feministă prin excelență. Dacă ar fi s-o definim și noi pornind acest text, poate le-am da dreptate. Oricum, scriitoarea dovedește, dacă nu o părtinire pătimașă a sexului slab, cel puțin o înțelegere plină de tandrețe, iar uneori chiar străbătută de o furie oarbă și neputincioasă în fața numeroaselor dovezi de ingraturdine din partea așa-zisului sex tare(puternic în orice caz) față de femei.

Ingenioasa scriitoare a găsit un spațiu ideal de a ne pune în situația să le ascultăm pe ele, femeile despre care vrea să ne spună o simplă dar cuceritoare și

tristă poveste și anume, la ...baia de aburi sau baia turcească. Aici, dezgolirea, dezbrăcarea se produce și la propriu și la figurat; aici, femeile o fac fără reținere și își povestesc, ascunse de aburii binefăcători, viețile lor, de cele mai multe ori triste. Aici dau frâu liber fanteziilor erotice, propun formule de viață imposibil de realizat în realitate, aici se simt cu adevărat libere, fie și numai două ore, dintr-o lungă și obositoare săptămână.

Poveștile personajelor piesei **În aburi sau baia turcească** sunt foarte diferite, numai necazurile, cum spune undeva Tolstoi, se aseamănă afurisit de tare: una dintre ele(Doamna Meadow) are o fiică handicapată mintal și duce crucea asta singură, altele au probleme sentimentale ce par de nerezolvat ori, pur și simplu, le place la nebunie viața, ca tinerei și flūșturaticei Josie, pusă mereu pe cucerit ...

Ce numitor comun le leagă? Ei bine, sărăcia, chiar dacă uneori lustruită, fiindcă neavând acasă o baie ca lumea sau apă caldă tot timpul , recurg la serviciile lui Violet, patroana acestei *Băi*, o femeie modestă, dar înțeleaptă , plină de căldură și înțelegere pentru fiecare dintre clientele sale fidele. Între ele, chiar fiind de condiții și de vârste diferite , se naște o solidaritate ce va duce în final la o susținere fără rezerve a prietenei lor. Municipality vrea să-i ia localul și să-l transforme în bibliotecă, dar aceste femei, care nu mai citesc de mult, au nevoie de acest spațiu al purificării, dacă vreți, ca de aer.

Dacă și acest ultim refugiu li se ia, nu le mai rămâne decât tristețea însingurării totale și definitive, într-o lume angoasantă, în care dialogul începe să dispară.

Foarte frumoasă și emoționantă scena din finalul spectacolului ,când toate femeile sar să apere , ca niște leoaice, *Baia* lor.

În sălița destul de mică a Studioului orădean, Meleg Vilmos a oferit prin acest spectacol, unor talentate actrițe ale trupei pe care o conduce și ca director artistic, prilejul întâlnirii cu personaje construite admirabil și foarte adevărat, femei puternice sau pline de slăbiciuni și păcate omenești, personaje ofertante, artistic vorbind. Secundându-le într-un rolșor de figurație – un fel de administrator care o șicanează din când în când pe Violet – Meleg Vilmos le-a îndrumat spre un joc simplu, dar cu efecte emoționante asupra spectatorului.

Ceea ce n-am înțeles este de ce a optat pentru un decor etajat, greoi, atât de realist și nu numai, ci ocupând și trei sferturi din și așa neîncăpătoarea sală.

Interpretele însă au fost, toate (desigur nu în aceeași măsură, dar nedistonând niciuna) la înălțime.

Fabian Enikő (*Violet*) devine, din patroana unor banale Băi, aproape un psihoterapeut, ea știind să asculte cuminte și să dea sfaturi bune clientelor pe care le ajută să se îmbăieze, le face masaj, le coafează, în fine, încearcă să le convingă că sunt încă frumoase și că viața merită să fie trăită. Actrița joacă fin, cu firescul bine ascuns sub munca artistică serioasă cu care ne-a obișnuit de ani buni.

Lângă ea, face o creație de zile mari Csiky Ibolya, una dintre cele mai bune actrițe maghiare din teatrele României. Mama fetei cu handicap ireversibil este o femeie obosită, dar plină de iubire pentru copilul ei nefericit, speriată mereu de viitorul acestuia, e bună, blândă și resemnată. Cu mijloace

KOVÁCS Enikő și
FIRTOS Edit

Foto: Gálovits Zoltán

de efect, cu gesturi bine calculate, vorbind cu ochii chiar când tace, actrița convinge și emoționează. Mai tânăra Fodor Reka a făcut din Josie o femeiușcă plină de temperament, nebunatică, aiurită, dar de o sinceritate cuceritoare. Un rol care ar fi putut s-o apropie pe actriță de altele de acest gen jucate chiar aici, la Oradea, dar ea a găsit mijloace potrivit spre a ne convinge că are cu adevărat talent, nu doar „dotare fizică“ excelentă. Un rol greu i-a revenit lui Toth Tunde, rolul fetei suferinde de sindromul Down. Actrița ne arată nu doar chipul schimonosit al bieteii copile, ci și puțin din sufletul ei chinuit. Ea se dezvăluie treptat acolo, în mediul cunoscut, prinde curaj și învață prima lecție de viață. O felicit sincer pe Tunde pentru performanța de a crea un astfel de personaj.

Alături de ele – în roluri mai puțin spectaculoase, dar pline de gravitate – sunt Kovacs Eniko și Firtos Edit. Cele două amice (*Nancy* și *Jane*) au multe de povestit, nici destinele lor nu sunt presărate doar cu petale de trandafiri. Elegante, interiorizate, rezervate cât e necesar, actrițele creionează două femei de condiție mai bună, pentru care Baia de aburi e un loc în care își spală nu doar trupurile, ci mai ales păcatele sau greșelile...fiindcă nimeni din această piesă, de fapt din acest univers nu e imaculat, toți au nevoie , din când în când, de o baie...

Teatrul de Stat Oradea, Trupa SZIGLIGETI (sala Studio) – În aburi sau baia turcească de Nell Dunn. Traducerea: Torok Andras. Regia și scenografia: Meleg Vilmos. Asistent: Fazakas Serena. Ilustrația muzicală : Zsurka Jozsef. Cu: Fabian Enikő, Fodor Reka, Csiky Ibolya, Toth Tunde, Kovács Enikő, Firtos Edit, Meleg Vilmos. Data premierei: octombrie 2006.